Lietas Nr. C37093613
Lietas arhīva Nr. C-0936-13

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

2013.gada 19.decembrī

Tukuma rajona Tiesa

šādā sastāvā : tiesnese I.Mudele

ar sekretāri /valsts amatpersona/piedaloties prasītājai /pers.A/ 2013.gada 5.decembrī izskatīja atklātā tiesas sēdē Tukumā civillietu /pers. C/ prasībā pret SIA "/nosaukums/ par darba algas un kompensācijas par darba piespiedu kavējumu piedziņu.

Tiesa k o n s t a t ē j a :

Prasītāja 2013.gada 23.septembrī iesniedza prasību, kurā, pamatojoties uz Darba likuma (saīsināti DL) 41.panta 2.daļu, 128.pantu, 137.panta 1.daļu 130.panta 1.daļu, 59.pantu, 69.pantu, 71.pantu, 30.pantu lūdz piedzīt no atbildētājas nesamaksāto darba algu par laiku no 2013.gada 16.maija līdz 10.jūnijam Ls 234,00 (bruto), jeb Ls 174,37 (neto), atlīdzību par darba piespiedu kavējumu par laiku no 2013.gada 11.jūnija līdz 24.jūlijam vidējās izpeļņas apmērā Ls 240,00 (bruto) jeb Ls 162,34 (neto), kā arī atzīt par izbeigtām darba attiecības ar 2013.gada 24.jūliju un veikt darba attiecību beigu termiņa precizējumu VID un VSAA, uzlikt par pienākumu atbildētājai tiesas noteiktā termiņa izsniegt sanitāro grāmatiņu, kases aparāta atļauju un diplomu par kases aparāta lietošanas apmācību.

Prasības pieteikumā norādīts, ka no 2013. gada 16. maija prasītāja strādāja atbildētājam piederošā krodziņā /nosaukums/ Tukuma novada Slampes pagastā /Nosaukums/. Attiecīgi atbildētājs kā darba devējs par to ir paziņojis VID, kas apstiprina darba attiecību nodibināšanu, rakstisks darba līgums tika sagatavots, bet nelika noslēgts. Tomēr darba attiecības ir uzskatāmas par nodibinātām un jāpiemēro Darba likuma 41. panta noteikumi, ka ja darba devējs vai darbinieks, vai vismaz viena no pusēm ir uzsākusi veikt nolīgtos pienākumu, rakstveida formai neatbilstošam darba līgumam ir tādas paša tiesiskas sekas kā rakstveidā izteiktam darba līgumam. Atbilstoši darba grafikam un krodziņa darba laikam prasītāja strādāja – maija mēnesī 1 6. 17.. 18.,.datumā no plkst. 9.00 -22.00; 20., 21.. 22., 23., 28., 29., 30.maijā no plkst. 10.00-22.00, 31.maijā no plkst. 15.00-22.00.t.i. 11 dienas, 130 stundas; jūnija mēnesī – 1.,4.,5.,6.,7.,8., jūnijā no plkst. 10.00-22.00, 6dienas,72stundas.

2013.gada 11.jūnijā prasītājai bija jāierodas darbā, taču atbildētājs telefoniski paziņoja, ka uz darbu var neierasties, līdz ar ko gaidīja citu paziņojumu no atbildētāja par darba attiecībām, un saņēma 2013.gada 16.jūlijā sastādītu paziņojumu ar saturu- par darba attiecību izbeigšanu un gala aprēķina izmaksāšanu ar uzaicinājumu ierasties 2013.gada 24.jūlijā plkst. 16.00. Tā kā šo paziņojumu pastā saņēma tikai 2013.gada 24.jūlijā plkst. 16.30, termiņš jau bije pagājis un ievērojot paziņojuma saturu, pie atbildētāja ierasties bija par vēlu. Līdz šim laikam darba samaksu par veikto darbu no atbildētāja nav saņēmusi, lai gan atbildētājs nelielu darba samaksu ir noziņojis VID kā izmaksātu. Viņa nav saņēmusi arī darba attiecību uzteikumu, nav saņēmusi pie atbildētāja atrodošos sanitāro grāmatiņu, kases aparāta atļauju un diplomu par kases aparāta lietošanas apmācību , kas ir viņas īpašums un tika iesniegts darba devējam darba attiecību nodroināšanai. No VID saņemtās atbildes redzams, ka atbildētājs nav uzskaitījis un nav noziņojis visas faktiskās nostrādātās darba stundas, darba samaksa aprēķināta neatbilstoši , kā arī darba devējs ir paziņojis VID par darba attiecību izbeigšanu ar 2013.gada 14.jūniju, lai gan darba attiecības nebija izbeigtas (jāievēro atbildētāja paziņojums ar 2013.gada 24.jūliju). Tāpat jāievēro, ka darba attiecību uzteikums likumīgi nav izteikts vēl līdz šim brīdim, jo viņa nav saņēmusi nevienu dokumentu, kas atbilstu Darba likuma 101.,102.pantam. Tomēr labticīgi par uzteikumu uzskata atbildētāja 2013.gada 16.jūlija vēstulē norādīto datumu- 2013.gada 24.jūliju. Atbildētāja bija pienākums aprēķināt un izmaksāt darba algu par maija mēnesī nostrādātām 11 dienām jeb 130 stundām , jūnija mēnesī par nostrādātām 6 dienām jeb 72 stundām, ievērojot minimālo stundas likmi ne mazāk kā 1,203 lati par stundu jeb kopā Ls 243,00 (bruto), jeb Ls 164,37 (neto). Atbildētājs darba samaksu par veikto darbu nav izmaksājis līdz šim brīdim un ir iestājies samaksas nokavējums. Savukārt par dīkstāvi, kad prasītājai netika nodrošināts darbs, laikā no 2013.gada 11.jūnija līdz 24.jūlijam radās darba piespiedu kavējums, par ko ir tiesības saņemt atlīdzību vidējās izpeļņas apmērā jeb l mēnesis. 21 darba diena X vidējā viņas dienas izpelņa (Ls 11,43) = Ls 240,00 (bruto) jeb Ls 173.14(neto). 2013.gada 31.jūlijā ierakstītā

vēstulē nosūtīja atbildētājam pretenziju, lūdzot labprātīgi izpaildīt pienākumu, samaksāt līdz 15.augustam nesaņemto darba algu un samaksu par darba piespiedu kavējumu, kā arī atsūtīt darba samaksas aprēķinu atbilstoši Darba likuma 71.pantam un dokumentus, atsūtīt darba attiecību uzteikumu un veikt datuma precizējumu VID. Nekādu atbildi uz pretenziju, ne arī naudu, ne dokumentus no atbildētāja nav saņēmusi. Atbildētājam vēstule tika nosūtīta uz juridsko adresi, kura uzņēmumam jābūt sasniedzamam.

Paskaidrojumu par prasību atbildētāja nav sniegusi.

Tiesas sēdē prasītāja /pers. C/ prasību uzturēja, atsaucoties uz prasības pieteikumā norādītiem apstākļiem, lūdzot piedzīt nesamaksāto darba algu par 17 nostrādātām darba dienām, atlīdzību par darba piespiedu kavējumu līdz 2013.gada 24.jūlijam, kad darba devējs viņai atsūtīja uzaicinājumu ierasties pie darba devēja dokumentu parakstīšanai un aprēķina saņemšanai, ko viņa arī uzskata par darba uzteikuma datumu, tāpēc lūdz atzīt darba attiecību izbeigšanu ar 2013.gada 24.jūliju. Prasītāja paskaidroja, ka darba līgums ar atbildētāju netika parakstīts, lai gan viņai tas tika izsniegts, jo viņa nepiekrita līguma atsevišķiem noteikumiem par materiālo atbildību. Viņa pie atbildētāja strādāja no 2013.gada 16.maija līdz 11.jūnijam, kad viņai bija jāierodas darbā, bet 10.jūnija vakarā viņai telefoniski tika paziņots, ka darbā var neierasties un ka viņai jābrauc parakstīt vienošanos par darba attiecību beigšanu. Viņa gaidīja, kad pa pastu viņai tiks atsūtīts darba uzteikums, un vēstuli saņēma tikai 2013.gada 24.jūlijā, ka šajā datumā jāierodas pie darba devēja, bet to viņa vairs nevarēja izdarīt. Darba devējs viņai nav atdevis sanitāro grāmatiņu, kases aparāta atļauju un diplomu par kases aparāta lietošanas apmācību, kas traucē viņai iestāties citā darbā.

Atbildētājas pārstāvis tiesas sēdē nebija ieradies. Tiesa uzskata par iespējamu izskatīt lietu bez atbildētājas klātbūtnes, jo tiesas pavēste nosūtīta Civilprocesa likuma (CPL) 56.panta kārtībā uz atbildētājas juridisko adresi.

Saskaņā ar Komerclikuma 12.panta ceturto daļu, ja komersantam tiek nosūtītas ziņas, dokumenti vai cita korespondence uz komercreģistrā ierakstīto tā juridisko adresi, uzskatāms, ka komersants šos dokumentus, ziņas vai citu korespondenci ir saņēmis.

Tiesa uzskata, ka ievērojot Civilprocesa likuma 208.^{1}panta pirmo un otro daļu, lietu var izskatīt bez atbildētājas klātbūtnes un pieņemt aizmugurisku spriedumu.

Novērtējot lietā iegūtos pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Lietā nav strīda, ka starp prasītāju – darba ņēmēju un atbildētāju – darba devēju no 2013.gada 16.maija pastāvēja darba tiesiskās attiecības.

Atbilstoši DL 40.panta pirmajai daļai darba līgums slēdzams rakstveidā, tomēr, saskaņā ar DL 41.panta otro daļu, ja darbinieks un darba devējs vai vismaz viena no pusēm ir uzsākusi veikt nolīgtos pienākumus, rakstveida formai neatbilstošam darba līgumam ir tādas pašas tiesiskās sekas, kā rakstveidā izteiktam darba līgumam.

Tā kā prasītāja darba līgumu nav parakstījusi, nevar uzskatīt, ka starp pusēm būtu noslēgts rakstveida līgums, kā to prasa DL 40.pants, taču ar prasītājas paskaidrojumiem un iesniegtajiem dokumentiem pierādīts, ka prasītāja pildījusi darba pienākumus pie atbildētājas.

Atbildētājs veicis sociālās apdrošināšanas iemaksas par prasītāju (lietas 14.lapa). Savukārt, prasītāja strādājusi par /amats/ krodziņā /Nosaukums/ Tukuma novada Slampes pagasta /Nosaukums/

Tiesa atzīst, ka prasītāja prettiesiski atlaista no darba pēc darba devēja iniciatīvas.

Atbilstoši DL 101.panta pirmajai daļai darba devējam ir tiesības rakstveidā uzteikt darba līgumu.

Apstākļus, kuros pieļaujama darbinieka atlaišana pēc darba devēja uzteikuma nosaka DL 101.panta pirmā daļa. Šī panta otrajā daļā izteikta obligāta prasība pirms darba līguma uzteikšanas, pirmās daļas 1., 2., 3., 4. vai 5.punktā norādītajos gadījumos, pieprasīt darbinieka paskaidrojumus.

Saskaņā ar DL 102.pantu, uzteicot darba līgumu, darba devējam ir pienākums rakstveidā paziņot darbiniekam par tiem apstākļiem, kas ir darba līguma uzteikuma pamatā.

Atbildētāja nav iesniegusi nekādus pierādījumus, ka darba devēja uzteikums būtu izsniegts prasītājai un, kā paskaidroja prasītāja, viņa to nav saņēmusi, bet darbs viņai tika uzteikts telefoniski – 2013.gada 11.jūnijā paziņojot, ka viņa uz darbu var neiet.

Izvērtējot pierādījumus lietā, tiesa secina, ka atbildētājs ir pārkāpis likumā noteikto darba līguma uzteikšanas kārtību, lietā nav iesniegts rakstveida darba uzteikums, nav paziņots prasītājai par tiem apstākļiem, kas ir darba līguma uzteikuma pamatā, kā arī nav pieprasīti darbinieka rakstveida paskaidrojumi.

Tiesa uzskata par pierādītu, ka darba tiesiskās attiecības starp pusēm pastāvējušas no 2013.gada 16.maija līdz 2013.gada 14.jūnijam, kā tas norādīts VSAA izziņā.

Lietā iesniegta 16.07.2013. atbildētājas vēstule prasītājai „Par darba attiecību izbeigšanu un gala aprēķina izmaksāšanu", kurā norādīts, ka prasītāja tiek izaicināta ierasties pie darba devēja 2013.gada 24.jūlijā dokumentu parakstīšanai un gala aprēķina saņemšanai (lietas 12.lapa).

Šāda rīcība, pēc tiesas ieskata, iztulkojama vienīgi kā darba attiecību pārtraukšana, tas ir faktiska atlaišana no darba ar 2013.gada 24.jūliju.

Tiesa uzskata, ka atbildētāja ir pārkāpusi likumā noteikto darba līguma uzteikšanas kārtību un pieļautie pārkāpumi ir būtiski - prasītājai nav izsniegts rakstveidā izteikts darba uzteikums, nav norādīts uzteikuma pamats.

Darbinieka tiesības uzteikt darba līgumu, paredzētas DL 100.pantā.

Atbilstoši DL 100.panta piektajai daļai darbiniekam ir tiesības rakstveidā uzteikt darba līgumu, neievērojot šajā pantā noteikto uzteikuma termiņu, ja viņam ir svarīgs iemesls. Par šādu iemeslu atzīstams katrs tāds apstāklis, kas pamatojoties uz tikumības un taisnprātības apsvērumiem neļauj turpināt darba tiesiskās attiecības.

Tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā prasītājai ir svarīgs iemesls darba tiesisko attiecību izbeigšanai DL 100.panta piektās daļas izpratnē, proti, atbildētāja prettiesiskā rīcība, pārkāpjot viņas tiesības turpināt darbu un nelikumīgi izbeidzot darba līgumu.

Darba devēja uzteikuma tiesiskums konkrētajā lietā ir saistāms ar prasītājas kā darbinieces uzteikumu,- prasību izbeigt darba tiesiskās attiecības tiesas ceļā, saskaņā ar DL 100.panta piekto daļu.

Apmierināma ir prasība par darba samaksas piedziņu Ls. 243,00 apmērā.

Darba likuma 128.panta pirmajā daļā noteikts, ka, atlaižot darbinieku no darba, visas naudas summas, kas viņam pienākas no darba devēja, izmaksājamas atlaišanas dienā.

Tiesa atzīst par pierādītu, ka prasītājai nav izmaksāta darba samaksa par 2013.gada maija mēnesī nostrādātām 11 dienām jeb 130 stundām un jūnija mēnesī nostrādātām sešām dienam jeb 72 stundām.

Prasītāja darba algu aprēķinājusi ievērojot Ministru kabineta Noteikumus „Par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", kuros noteikts, ka minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 200 latu, minimālā stundas tarifa likme ir 1,203 lati.

Nesamaksātā darba alga par 17 nostrādātām dienām jeb 202 stundām ir Ls 243,00 , kas piedzenama no atbildētājas.

Atbildētāja nav apstrīdējusi darba algas aprēķinu un nav iesniegusi pierādījumus, ka minētā darba alga būtu izmaksāta.

Atbilstoši DL 126.panta pirmajai daļai, prasītājai ir tiesības prasīt darba līguma izbeigšanu ar tiesas sprieduma dienu un vidējās izpeļņas piedziņu par visu darba piespiedu kavējuma laiku.

Taču prasītāja prasa izbeigt darba līgumu ar 2013,gada 24.jūliju un vidējās izpeļņas piedziņu par darba piespiedu kavējumu par laiku no 2013.gada 11.jūnija līdz 2013.gada 24.jūlijam, jo šajā laikā prasītājai nebija iespējams iestāties citā darbā, atbildētājs nebija atdevis prasītājai dokumentus, kas viņai nepieciešami jaunu darba attiecību nodibināšanai.

Tiesa uzskata, ka darba devējs neizsniedzot prasītājai darba uzteikumu un neatdodot viņas dokumentus, kas nepieciešami jaunu darba attiecību nodibināšanai, ir radījis šķēršļus, lai prasītāja iestātos citā darbā.

Prasītāja aprēķinājusi un prasa piedzīt no atbildētājas vidējo izpeļņu par darba piespiedu kavējumu par 21 darba dienu Ls 240,00 apmērā.

Valsts darba inspekcija veiktās pārbaudes laikā SIA „/nosaukums/ nav konstatējusi nevienu dokumentu, kas liecinātu par prasītājas atbrīvošanu no darba, kā arī, kas apliecinātu faktu par darba algas izmaksām prasītājai (lietas 17.lapa).

Bez tam atbildētājam ir uzliekams pienākums atdot prasītājai dokumentus – sanitāro grāmatiņu, kases aparāta atļauju un diplomu par kases aparāta lietošanas apmācību, kas ir prasītajai piederoši dokumenti, kas viņai nepieciešami jaunu darba attiecību nodibināšanai.

Tiesa uzskata, ka atbildētājai minēto dokumentu atdošanai nosakām 10 dienu termiņš no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā dienas.

CPL 42.panta 1.daļa nosaka, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Atbilstoši CPL 34.panta 1.daļas a)punktam, par prasību līdz 1500 latiem maksājam valsts nodeva 15 procenti no prasība summas, bet ne mazāk par 50 latiem

Tā kā prasītāja no valsts nodevas samaksas ir atbrīvota ar likumu, valsts nodeva valsts ienākumos piedzenama no atbildētājas proporcionāli apmierinātajai daļai – piedzītā summa ir Ls 483,00 un valsts nodeva jāmaksā Ls 72,45 apmērā. Tiesas izdevumos ietilpst arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (CPL 33.panta 2.daļa), kas konkrētajā lietā ir Ls 3,56.

Ievērojot CPL 190., 193., 195., 208^{1}.-208^{5}., 208^{8}.pantu, Tiesa

n o s p r i e d a :

Prasību apmierināt pilnībā.

Piedzīt no **SIA "/nosaukums/**reģistrācijas Nr./reģ.nr/, **/pers. C/**, /personas kods/, labā neizmaksāto darba algu Ls 243,00, atlīdzību par darba piespiedu kavējumu par laiku no 2013.gada 11.jūnija līdz 2013.gada 24.jūlijam Ls 240,00, **kopā Ls 483,00** (četri simti astoņdesmit trīs lati).

Nodokļu samaksas pienākumu par /pers. C/ izmaksājamo darba samaksu uzlikt SIA „/nosaukums/"

Atzīt tiesības /pers. C/ līdz sprieduma izpildei saņemt no SIA „/nosaukums/ sešus procentus gadā no neatdotās summas.

Ar tiesas spriedumu izbeigt darba tiesiskās attiecības starp /pers. C/ un SIA /nosaukums/ pēc darbinieka uzteikuma saskaņā ar Darba likuma 100.panta piekto daļu no 2013.gada 24.jūlija.

Piedzīt no SIA "/nosaukums/valsts ienākumos valsts nodevu Ls 72,45 (septiņdesmit divi lati 45 santīmi) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 3,56 (trīs lati 56 santīmi).

Uzlikt par pienākumu SIA"/nosaukums/ atdot /pers. C/ viņai piederošos dokumentus - sanitāro grāmatiņu, kases aparāta atļauju un diplomu par kases aparāta lietošanas apmācību līdz 2014.gada 20.janvārim.

Noteikt SIA "/nosaukums/ termiņu labprātīgai sprieduma izpildei 10 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās.

Prasītājs spriedumu var pārsūdzēt Zemgales apgabaltiesā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, tas ir 2013.gada 19.decembra.

Atbildētāja 20 dienu laikā no sprieduma nosūtīšanas dienas ir tiesīga iesniegt tiesai pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Tiesnese I.Mudele